

Szkoła Podstawowa Nr 6 w Sanoku

ul. Przemyska 80

**RAPORT Z EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ  
W ROKU SZKOLNYM 2011/2012**

*Respektowane są normy społeczne.*

## **I ZAKRES EWALUACJI:**

Obszar: Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły.

Wymaganie 1.4.: Respektowane są normy społeczne.

Pytania kluczowe:

1. Jaki jest poziom akceptacji norm społecznych przez uczniów?
2. W jakim stopniu uczniowie znają i akceptują kryteria oceny z zachowania?
3. Czy szkolny system oceniania zachowania uczniów wpływa pozytywnie na zachowania społeczne uczniów?

## **II INFORMACJE DOTYCZĄCE EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ:**

Grupa badawcza - wskazanie źródeł informacji o jakości pracy w obszarach objętych ewaluacją:

- Uczniowie klas IV – VI
- Rodzice uczniów z klas IV – VI
- Nauczyciele uczący w klasach IV – VI.

Metody i narzędzia badawcze wykorzystane przy ewaluacji:

- Ankieta dla uczniów, rodziców, nauczycieli.
- Analiza dokumentów.

Terminy przeprowadzenia czynności ewaluacyjnych:

- Określenie przedmiotu ewaluacji, pytań kluczowych kryteriów sukcesu, wskazanie narzędzi i metod badawczych – październik 2011 r.
- Opracowanie metod badawczych – październik 2011 r.
- Zbieranie danych z badań ankietowych oraz analiza dokumentacji – styczeń 2012 r.
- Analiza zebranych danych z badań ankietowych oraz analizy dokumentacji – styczeń, luty 2012 r.
- Raport, wnioski – luty 2012 r.

### III PREZENTACJA WYNIKÓW EWALUACJI:

W celu zebrania informacji dotyczących badanego obszaru, uwzględniono badania ankietowe oraz analizę dokumentów szkolnych – zeszyty uwag. W badaniach uwzględniono wszystkie podmioty szkolne tj. uczniów klas IV – VI ich rodziców oraz nauczycieli uczących w klasach IV – VI, nauczycieli i rodziców.

W dniu 19 stycznia 2012 r. prowadzono badania ankietowe wśród uczniów (71 obecnych) oraz nauczycieli (10). Badanie ankietowe wśród rodziców przeprowadzono 26 stycznia 2012 r. podczas wywiadówki. Ankietę wypełniło 51 rodziców. W miesiącu styczniu dokonano również analizy dokumentów szkolnych tj. zeszytów uwag w klasach IV – VI.

Analiza zebranych danych:

#### 1. Jaki jest poziom akceptacji norm społecznych przez uczniów?

Uczniowie:

Pytanie 1. <i>Czy rozumiesz pojęcie „normy społeczne” ?</i>	Ogółem badanych		Płeć uczniów			
			Dziewczynki		Chłopcy	
	Liczność wskazań	%	Liczność wskazań	%	Liczność wskazań	%
Tak	<b>15</b>	<b>20</b>	2	3	13	17
Nie	<b>15</b>	<b>19</b>	7	9	8	10
Nie jestem pewien	<b>48</b>	<b>61</b>	24	30	24	31
<i>Ogółem badanych</i>	<b>78</b>	<b>100</b>	33	42	45	58

Na pytanie *Czy rozumiesz pojęcie „normy społeczne”?* większość uczniów odpowiedziało - „nie jestem pewien” tj. 48 wskazań, co stanowi 61 % badanych. Odpowiedzi „tak” i „nie” udzieliło po 15 uczniów – odpowiednio po ok. 20 %.

### Rodzice:

Pytanie 1. <b>Czy Pani/Pana dziecko potrafiłoby wyjaśnić pojęcie „norma społeczna” ?</b>	Ogółem badanych	
	Liczność wskazań	%
Tak	<b>22</b>	<b>43</b>
Nie	<b>4</b>	<b>8</b>
Nie jestem pewien	<b>25</b>	<b>49</b>
<i>Ogółem badanych</i>	<b>51</b>	<b>100</b>

Również rodzice uczniów najczęściej dokonywali wskazań na odpowiedź „nie jestem pewien”, przy pytaniu **Czy Pani/Pana dziecko potrafiłoby wyjaśnić pojęcie „norma społeczna” ?**, tj. 25 osób, co stanowi ok. 49 % badanych. Nieznacznie mniej, bo 22 rodziców udzieliło odpowiedzi „tak” (ok. 43%). Natomiast 4 z nich (8 % badanych) stwierdziło, że ich dziecko nie potrafiłoby wyjaśnić pojęcia „norma społeczna”.

### Nauczyciele:

Pytanie 1. <b>Proszę ocenić, jaki jest poziom wiedzy uczniów nt. obowiązujących norm społecznych?</b>	Ogółem badanych	
	Liczność wskazań	%
Bardzo dobry	<b>0</b>	<b>0</b>
Dobry	<b>7</b>	<b>70</b>
Dostateczny	<b>3</b>	<b>30</b>
W ogóle nie posiadają takiej wiedzy	<b>0</b>	<b>0</b>
<i>Ogółem badanych</i>	<b>10</b>	<b>100</b>

Z kolei nauczyciele na pytanie **Proszę ocenić, jaki jest poziom wiedzy uczniów nt. obowiązujących norm społecznych?** większością głosów stwierdzili, że „dobry” – 7 wskazań, co stanowi 70 %. Trzech z nich oceniło, że „dostateczny” tj. 30 %. Nie wskazano na odpowiedzi „bardzo dobry” i „w ogóle nie posiadają takiej wiedzy”.

Chcąc uzyskać odpowiedź na pytanie, jaki jest poziom akceptacji norm społecznych przez uczniów, poproszono ich również o ocenę wybranych zasad zachowania, na ile są one słuszne i konieczne.

Uczniowie udzielili zdecydowanych, „pożądanych” odpowiedzi przy następujących pytaniach:

#### **Jakie zasady zachowania uważasz za słuszne i konieczne?**

- *Obrażanie innych poprzez wyśmiewanie, plotkowanie, przezywanie itp.*
- *Ośmieszanie kolegów i koleżanek.*
- *Okazywanie szacunku innym, np.: paniom sprzątającym, kolegom i koleżankom, nauczycielom.*
- *Niszczanie cudzych przedmiotów.*
- *Używanie zwrotów grzecznościowych, m. in.: proszę, przepraszam, dziękuję itp.*

„Prawidłowych” odpowiedzi (do każdego z osobna pytania) udzieliło minimum 95 % badanych, a suma „błędnych” odpowiedzi nie przekracza 5 %.

Natomiast więcej wątpliwości i „niewskazanych” odpowiedzi pojawiło się w odniesieniu do pytań:

#### **Jakie zasady zachowania uważasz za słuszne i konieczne?**

- *Bójka między kolegami.*
- *Nie przerywanie nauczycielowi.*
- *Reagowanie na cudzą krzywdę.*
- *Nie używanie wulgaryzmów.*
- *Obrażanie innych poprzez wyśmiewanie, plotkowanie, przezywanie itp.*

Generalnie uczniowie również w większości udzielili „pożądanych” odpowiedzi – 53 – 90 %, jednak suma „niewskazanych” odpowiedzi stanowi od 10 do 47 %.

Uzyskane wyniki szczegółowo przedstawia poniższa tabela.

Pytanie 2. Jakie zasady zachowania uważasz za słuszne i konieczne?	Ogółem badanych		Płeć uczniów			
			Dziewczynki		Chłopcy	
	Liczność wskazań	%	Liczność wskazań	%	Liczność wskazań	%
• <i>Używanie zwrotów grzecznościowych, m. in.: proszę, przepraszam, dziękuję itp.</i>						
Tak	<b>74</b>	<b>95</b>	33	42	41	53
Nie	<b>1</b>	<b>1</b>	0	0	1	1
Nie jestem pewien	<b>3</b>	<b>4</b>	0	0	3	4
• <i>Bójka między kolegami</i>						
Tak	<b>4</b>	<b>5</b>	0	0	4	5
Nie	<b>70</b>	<b>90</b>	31	40	39	59
Nie jestem pewien	<b>4</b>	<b>5</b>	2	2,5	2	2,5
• <i>Nie przerywanie nauczycielowi</i>						
Tak	<b>55</b>	<b>70</b>	23	29	32	41
Nie	<b>17</b>	<b>22</b>	8	10	9	12
Nie jestem pewien	<b>6</b>	<b>8</b>	2	3	4	5
• <i>Ośmieszanie kolegów i koleżanek</i>						
Tak	<b>1</b>	<b>1</b>	0	0	1	1
Nie	<b>74</b>	<b>95</b>	33	42	41	53
Nie jestem pewien	<b>3</b>	<b>4</b>	0	0	3	
• <i>Okazywanie szacunku innym, np.:</i>						

<i>paniom sprzątającym, kolegom i koleżankom, nauczycielom</i>						
Tak	<b>76</b>	<b>97</b>	33	42	43	55
Nie	<b>2</b>	<b>3</b>	0	0	2	3
Nie jestem pewien	<b>0</b>	<b>0</b>	0	0	0	0
• <i>Niszczenie cudzych przedmiotów</i>						
Tak	<b>2</b>	<b>3</b>	0	0	2	3
Nie	<b>75</b>	<b>96</b>	33	42	42	54
Nie jestem pewien	<b>1</b>	<b>1</b>	0	0	1	1
• <i>Reagowanie na cudzą krzywdę</i>						
Tak	<b>69</b>	<b>88</b>	32	41	37	47
Nie	<b>2</b>	<b>3</b>	0	0	2	3
Nie jestem pewien	<b>7</b>	<b>9</b>	1	1	6	8
• <i>Nie używanie wulgaryzmów</i>						
Tak	<b>42</b>	<b>53</b>	19	24	23	29
Nie	<b>27</b>	<b>35</b>	12	15	15	20
Nie jestem pewien	<b>9</b>	<b>12</b>	2	3	7	9
• <i>Obrażanie innych poprzez wyśmiewanie, plotkowanie, przezywanie itp.</i>						
Tak	<b>5</b>	<b>6</b>	1	1	4	5
Nie	<b>69</b>	<b>88</b>	32	40	37	48
Nie jestem pewien	<b>4</b>	<b>5</b>	0	0	4	5

**Wniosek:** Uczniowie w stopniu dobrym akceptują normy społeczne, niemniej wykazują braki w zakresie zdefiniowania samego pojęcia.

Wynika z tego potrzeba przeprowadzenia z uczniami lekcji wychowawczych nt. norm społecznych. Wydaje się to tym bardziej konieczne, że uczniowie w kolejnym pytaniu ankietowym wskazali zdecydowaną większością, że to przede wszystkim rodzice podejmują z nimi rozmowy nt. obowiązujących zasad zachowania. Szczegółowo przedstawia to poniższa tabela.

Pytanie 3. <b>Kto najczęściej rozmawia z Tobą o obowiązujących zasadach zachowania?</b>	Ogółem badanych		Płeć uczniów			
			Dziewczynki		Chłopcy	
	Liczność wskazań	%	Liczność wskazań	%	Liczność wskazań	%
Rodzice	<b>72</b>	<b>93</b>	31	40	41	52
Nauczyciele	<b>4</b>	<b>5</b>	2	2,5	2	2,5
Koledzy i koleżanki	<b>0</b>	<b>0</b>	0	0	0	0
Starsze rodzeństwo	<b>1</b>	<b>1</b>	0	0	1	1
Nikt ze mną nie rozmawia na ten temat	<b>1</b>	<b>1</b>	0	0	1	1
<i>Ogółem badanych</i>	<b>78</b>	<b>100</b>	33	42	45	58

## 2. W jakim stopniu uczniowie znają i akceptują kryteria oceny z zachowania?

Uczniowie:

Pytanie 5. <b>Czy znasz kryteria oceny z zachowania (punktowy system oceniania) obowiązujące w naszej szkole?</b>	Ogółem badanych		Płeć uczniów			
			Dziewczynki		Chłopcy	
	Liczność wskazań	%	Liczność wskazań	%	Liczność wskazań	%
Tak	<b>57</b>	<b>73</b>	26	33	31	40
Nie	<b>3</b>	<b>4</b>	2	3	1	1

Nie jestem pewien	<b>18</b>	<b>23</b>	5	6	13	17
<i>Ogółem badanych</i>	<b>78</b>	<b>100</b>	33	42	45	58

Na pytanie ***Czy znasz kryteria oceny z zachowania (punktowy system oceniania) obowiązujące w naszej szkole?*** większość uczniów odpowiedziała „tak” – tj. 57 wskazań, co stanowi 73 % badanych; 23 % badanych (18 wskazań) „nie jest pewnych” znajomości kryteriów oceny z zachowania, z kolei 3 (4%) uczniów nie zna ich w ogóle.

*Nauczyciele:*

Pytanie 3. <b><i>Proszę ocenić, w jakim stopniu uczniowie znają kryteria oceny z zachowania?</i></b>	<i>Ogółem badanych</i>	
	Liczność wskazań	%
Bardzo dobrze	<b>2</b>	<b>20</b>
Dobrze	<b>8</b>	<b>80</b>
Dostatecznie	<b>0</b>	<b>0</b>
W ogóle nie znają	<b>0</b>	<b>0</b>
<i>Ogółem badanych</i>	<b>10</b>	<b>100</b>

Z kolei ankietowani nauczyciele ocenili, że uczniowie w stopniu „dobrym” znają kryteria oceny z zachowania, tj. 8 wskazań – 80 %, natomiast 2 nauczycieli wskazało na „bardzo dobrą” znajomość tych kryteriów. Nie udzielono odpowiedzi „dostatecznie” i „w ogóle nie znają”.

### Uczniowie:

Pytanie 6. <i>Jeżeli zaznaczyłeś/aś TAK, to powiedz, czy punktowy system oceniania uważasz za słuszny i sprawiedliwy dla wszystkich uczniów?</i>	Ogółem badanych		Płeć uczniów			
			Dziewczynki		Chłopcy	
	Liczność wskazań	%	Liczność wskazań	%	Liczność wskazań	%
Tak	<b>26</b>	<b>45</b>	11	19	15	26
Nie	<b>13</b>	<b>23</b>	3	5	10	18
Nie jestem pewien	<b>18</b>	<b>32</b>	12	21	6	11
<i>Ogółem badanych, którzy zaznaczyli odpowiedź TAK w pytaniu nr 5</i>	<b>57</b>	<b>100</b>	26	46	31	54

Na podstawie uzyskanych odpowiedzi na pytanie ***Czy punktowy system oceniania uważasz za słuszny i sprawiedliwy dla wszystkich uczniów?***, stwierdza się, że 26 uczniów (45 %) właśnie za taki go uważa. Natomiast 18 ankietowanych (32 %) „nie jest pewnym”, a 13 (32 %) odpowiedziało „nie”.

### Nauczyciele:

Pytanie 4. <i>Czy uczniowie uważają za słuszny i sprawiedliwy dla wszystkich punktowy system oceniania obowiązujący w naszej szkole?</i>	Ogółem badanych	
	Liczność wskazań	%
Tak	<b>4</b>	<b>40</b>
Nie	<b>0</b>	<b>0</b>
Nie jestem pewien	<b>6</b>	<b>60</b>
<i>Ogółem badanych</i>	<b>10</b>	<b>100</b>

Nauczyciele, odpowiadając na pytanie - **Czy uczniowie uważają za słuszny i sprawiedliwy dla wszystkich punktowy system oceniania obowiązujący w naszej szkole?** – w większości mieli wątpliwość i wskazali „nie jestem pewien”, tj. 6 ankietowanych, co stanowi 60 %. Natomiast 4 pedagogów udzieliło odpowiedzi „tak” – 40 %. Nikt nie wybrał odpowiedzi „nie”.

Rodzice:

Pytanie 5. Prosimy powiedzieć, czy punktowy system oceniania uważacie za słuszny i sprawiedliwy dla wszystkich uczniów?	Ogółem badanych	
	Liczność wskazań	%
Tak	<b>35</b>	<b>75</b>
Nie	<b>12</b>	<b>25</b>
Nie jestem pewien	<b>0</b>	<b>0</b>
<i>Ogółem badanych, którzy zaznaczyli odpowiedź TAK w pytaniu nr 4</i>	<b>47</b>	<b>100</b>

O ocenę kryteriów ocen z zachowania zostali poproszeni również rodzice. Spośród 47 znających owe kryteria (w sumie 51 badanych), 35 uznało, że są one słuszne i sprawiedliwe dla wszystkich uczniów, co stanowi 75 %. Z kolei 12 rodziców udzieliło odpowiedzi „nie” – 25 %. Poproszeni następnie o uzasadnienie negatywnej odpowiedzi (dlaczego?, co należałoby zmienić, uwzględnić, pominąć itp.), podali następujące argumenty (przy czym 4 nie uzasadniło):

- „...nie każde dziecko ma czas na zajęcia dodatkowe. ...za niski jest próg wyjściowy w zachowaniu.”
- „Za niski próg wyjściowy – punktowy.”
- „Z uwagi na sztywne przedziały niedostosowane do możliwości dzieci.”
- „Jeden czy dwa punkty z zachowania nie mogą decydować o ocenie z zachowania.”
- „Uwzględnić indywidualne możliwości dziecka. Nie wszystkie dzieci można ‘wpisać’ w szablon.”
- „...wydaje mi się, że nauczyciel sam, bez zbędnych punktów wie, jakie jest zachowanie ucznia.”
- „Najbardziej bulwersuje mnie fakt, że ocenę z zachowania można ‘kupić’. I oczywiście dyskryminacja dzieci już na starcie – wychodząc od oceny poprawnej.”
- „Nie jest to obiektywny sposób oceniania zachowania.”

**Wniosek:** Zdecydowana większość uczniów zna kryteria oceny z zachowania, a poziom tej wiedzy sami nauczyciele określili jako „dobry”. Zbyt mało uczniów uważa punktowy system oceniania zachowania za słuszny i sprawiedliwy. W większości uczniowie mają wątpliwości lub negują jego obiektywizm. Również nauczyciele w większości uznali, że uczniowie nie są pewni słuszności i sprawiedliwego przyznawania punktów za zachowanie.

### 3. Czy szkolny system oceniania zachowania uczniów wpływa pozytywnie na zachowania społeczne uczniów?

Uczniowie:

Pytanie 4. <b>Oceń, w jakim stopniu dostosowujesz się do obowiązujących w szkole zasad zachowania:</b>	Ogółem badanych		Płeć uczniów			
			Dziewczynki		Chłopcy	
	Liczność wskazań	%	Liczność wskazań	%	Liczność wskazań	%
Zawsze dostosowuję się	<b>26</b>	<b>33</b>	10	13	16	20
Czasami dostosowuję się	<b>48</b>	<b>61</b>	22	28	26	33
Rzadko dostosowuję się	<b>1</b>	<b>1</b>	1	1	0	0
Nigdy nie dostosowuję się	<b>3</b>	<b>5</b>	0	0	3	5
<i>Ogółem badanych</i>	<b>78</b>	<b>100</b>	33	42	45	58

Na pytanie **Oceń, w jakim stopniu dostosowujesz się do obowiązujących w szkole zasad zachowania?** większość uczniów przyznała, że „dostosowuje się czasami” – 48 wskazań, co stanowi 61 %; 26 ankietowanych przyznało, że „zawsze dostosowuje się” (33%). Trzech uczniów (5%) stwierdziło, że „nigdy nie dostosowuje się”, natomiast 1 osoba (1%) – „rzadko dostosowuje się”.

### Rodzice:

Pytanie 3. <b>Proszę ocenić, w jakim stopniu Pani/Pana dziecko dostosowuje się do obowiązujących w szkole zasad zachowania:</b>	Ogółem badanych	
	Liczność wskazań	%
Zawsze dostosowuje się	<b>30</b>	<b>59</b>
Czasami dostosowuje się	<b>13</b>	<b>25</b>
Rzadko dostosowuje się	<b>1</b>	<b>2</b>
Nigdy nie dostosowuje się	<b>0</b>	<b>0</b>
Nie wiem	<b>7</b>	<b>14</b>
<b>Ogółem badanych</b>	<b>51</b>	<b>100</b>

Również rodziców poproszono, aby ocenili, w jakim stopniu ich dziecko dostosowuje się do obowiązujących w szkole zasad zachowania. Spośród 51 ankietowanych, 30 wskazało odpowiedź „zawsze dostosowuje się”, tj. 59 %; 13 z nich, co stanowi 25 % uznało, że „czasami dostosowuje się”. Jeden rodzic (2%) przyznał, że jego dziecko „rzadko dostosowuje się” do obowiązujących zasad w szkole. Nie udzielono odpowiedzi „nigdy nie dostosowuje się”. Z kolei odpowiedzi „nie wiem” udzieliło 7 rodziców – 14 %.

### Uczniowie:

Pytanie 7. <b>Czy otrzymana przez Ciebie ocena z zachowania:</b>	Ogółem badanych		Płeć uczniów			
			Dziewczynki		Chłopcy	
	Liczność wskazań	%	Liczność wskazań	%	Liczność wskazań	%
Mobilizuje Cię do pracy nad sobą i otrzymania na przyszłość lepszej oceny z zachowania?	<b>56</b>	<b>72</b>	25	32	31	40
Nie ma żadnego wpływu na Twoje	<b>22</b>	<b>28</b>	8	10	14	18

zachowanie?						
<i>Ogółem badanych</i>	<b>78</b>	<b>100</b>	33	42	45	58

Uczniów zapytano także, jaki wpływ na ich dalsze zachowanie ma otrzymana przez nich ocena z zachowania. Okazało się, że 56 badanych (72 %) mobilizuje do pracy nad sobą i otrzymania na przyszłość lepszej oceny. Dla 22 uczniów (28 %) nie ma żadnego wpływu na dalsze zachowanie.

*Nauczyciele:*

<b>Pytanie 5.</b> <b><i>Jak Pani/Pan uważa, czy otrzymana ocena z zachowania:</i></b>	<i>Ogółem badanych</i>	
	Liczność wskazań	%
Mobilizuje uczniów do pracy nad sobą i otrzymania na przyszłość lepszej oceny z zachowania	<b>7</b>	<b>70</b>
Nie ma żadnego wpływu na zachowanie uczniów	<b>3</b>	<b>30</b>
Nie wiem	<b>0</b>	<b>0</b>
<i>Ogółem badanych</i>	<b>10</b>	<b>100</b>

Niemal w identyczny sposób rozłożyły się wyniki w ankiecie nauczycieli. 70 % pedagogów (7 wskazań) twierdzi, że otrzymana przez uczniów ocena z zachowania mobilizuje ich do pracy nad sobą i otrzymania na przyszłość wyższego stopnia. Z kolei 3 nauczycieli – 30 % wskazało, że otrzymana przez wychowanków ocena nie ma wpływu na ich zachowanie. Nie odpowiedziano „nie wiem”.

Rodzice:

Pytanie 6. <i>Jak Pani/Pan uważa, czy otrzymana ocena z zachowania:</i>	Ogółem badanych	
	Liczność wskazań	%
Mobilizuje moje dziecko do pracy nad sobą i otrzymania na przyszłość lepszej oceny z zachowania?	<b>37</b>	<b>72</b>
Nie ma żadnego wpływu na zachowanie mojego dziecka?	<b>9</b>	<b>18</b>
Nie wiem	<b>5</b>	<b>10</b>
<i>Ogółem badanych</i>	<b>51</b>	<b>100</b>

Również 72 % badanych rodziców (37 wskazań) uznało, że otrzymana ocena z zachowania mobilizuje ich dziecko do pracy nad sobą i otrzymania na przyszłość lepszej oceny. Dziewięciu ankietowanych – 18 % - stwierdziło, że otrzymana ocena z zachowania nie ma żadnego wpływu na zachowanie ich dziecka. Pięciu rodziców (10 %) przyznało „nie wiem”.

Na podstawie analizy dokumentów – klasowych zeszytów uwag stwierdza się, że uczniowie zabiegają o pozytywne punkty. Obserwuje się dużą aktywność wychowanków celem pozyskania dodatnich punktów. Również uczniowie, których zachowanie na co dzień pozostawia wiele do życzenia, dążą do zniwelowania ujemnych punktów.

**Wniosek:** W ocenie zdecydowanej większości uczniów, nauczycieli i rodziców oraz na podstawie analizy dokumentów - szkolny system oceniania zachowania uczniów mobilizuje ich do dalszej pracy nad sobą, prezentowania, powielania pożądaných zachowań. Jednocześnie stwierdza się, że szkolny system oceny zachowania spełnia swoją funkcję, niemniej z uwagi na zbyt małą grupę uczniów, uważających punktowy system oceniania zachowania za słuszny i sprawiedliwy należy rozważyć jego modyfikację.